

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה ס/22

ג' בסיוון התשס"ו (30.5.2006)

הודעה מס' ס/22

נוהל עריכת הסדרים למניעת ניגוד עניינים

1. על עובד ציבור חל איסור להימצא במצב של חשש לניגוד עניינים בין עבודתו הציבורית ועניינים עליהם הוא מופקד בתפקידו הציבורי לבין עניין אחר שלו או תפקיד אחר שהוא ממלא. יודגש, כי מטרתו של הכלל האוסר להימצא במצב של ניגוד עניינים הינה למנוע את הרע בטרם יארע, ולכן אין צורך להוכיח קיומו של ניגוד עניינים בפועל, אלא די בכך שקיים חשש אובייקטיבי לניגוד עניינים (בג"צ 531/79 סיעת "הליכוד" בעיריית פתח תקוה נ' מועצת עיריית פתח תקוה, פ"ד לד (2) 566 (להלן – פסק דין סיעת הליכוד)).

2. האיסור החל על עובד ציבור להימצא במצב של חשש לניגוד עניינים מבוסס על מספר מקורות, ובהם כללי הצדק הטבעי, האוסרים על עובד הציבור להימצא במצב בו קיימת אפשרות למשוא פנים או דעה משוחדת, וכן קיום יחסי אמון בין עובד הציבור לבין הציבור, מהם נובע כי עובד הציבור חב כלפי הציבור חובות מסוימים. מקורות נוספים עליהם מבוסס הכלל, הם כללי המינהל התקין וחובת ההגיונות ותום הלב.

3. טעמו של האיסור להימצא במצב של חשש לניגוד עניינים הוא כפול: הטעם הראשון הוא פרגמטי. עובד הציבור שבידו הופקדה סמכות, חייב להפעיל את סמכותו תוך שהוא מעמיד לנגד עיניו את מכלול השיקולים הרלוונטיים להפעלתה של אותה סמכות, ושיקולים אלה בלבד. הטעם השני הוא טעם ערכי. קיומו של שירות ציבורי סדיר, אחראי ובעל עמדה ציבורית נאותה, מחייב את אמון הציבור בכך שהחלטות עובדי הציבור הן ענייניות ונעשות ביושר ובהגיונות.

4. לאחרונה התפרסמה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מספר 1.555, שגובשה בתיאום עם נציבות שירות המדינה, בנושא עריכת הסדרים למניעת ניגוד עניינים בשירות המדינה.

5. בעקבות הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, גובש ניהול עריכת הסדרים למניעת ניגוד עניינים בשירות המדינה. מטרת ניהול זה הינה לקבוע את ההליך הפרוצדורלי שבאמצעותו יובטח כי טרם איושן של משרות מסוימות וטרם העסקתם של יועצים חיצוניים במשרדי הממשלה וביחידות הסמך, תיבחן סוגיית ניגוד העניינים לגבי המועמד לתפקיד, ויינקטו צעדי מנע, לפי הצורך, שימנעו מצבים בהם עלול להתעורר חשש לניגוד עניינים. הוראות ניהול זה עוגנו בפרק משנה 13.6 לתקשי"ר.

6. בתמצית נציין, כי בהתאם לנוהל שנקבע, בדיקת שאלת ניגוד העניינים תיעשה כדרך שבשגרה, כתנאי למינוי ולהעסקה של יועצים חיצוניים ושל עובדים במשרות מסוימות, כמפורט בהוראות התחולה של הנוהל. הסדר זה יחליף את ההסדר הקיים

היום בתקשי"ר, לפיו יש לערוך בדיקה כאמור כתנאי להעסקת כל עובד בשירות

המדינה. הנוהל המוצע אינו משנה מן ההוראה שבתקשי"ר, לפיה יש לבחון את שאלת ניגוד העניינים גם כתנאי להעסקת כל יועץ חיצוני למשרדי הממשלה.

7. כמפורט בהוראות התחולה של הנוהל, על המנכ"ל או האחראי בכל משרד, ביחד עם היועץ המשפטי למשרד, לקבוע רשימת משרות נוספות, שלאור היקף האחריות והסמכויות של הנושא בהן, לרבות סמכויות אכיפה ופיקוח הנתונות בידו או השווי הכספי של העניינים עליהם הוא מופקד, מן הראוי להחיל עליהן נוהל זה. רשימת המשרות הנוספות כאמור, תיקבע בתוך 60 ימים מיום פרסום נוהל זה, ותעודכן מעת לעת ככל שיימצא לנכון.

8. בחינת שאלת ניגוד העניינים וגיבוש פתרונה ייעשו בהתאם להנחיה מספר 1.555 להנחיות היועץ המשפטי לממשלה, אשר כוללת שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים אותו נדרש המועמד למלא בטופס מדף (06/2202).

9. יש להקפיד כי כל מועמד לתפקיד לא יחל לעבוד בשירות המדינה או למלא את תפקידו החדש (לגבי עובד המתמנה מתוך השירות) בטרם מילא את השאלון במלואו ובטרם נבחנה שאלת ניגוד העניינים בהתאם להוראות נוהל זה.

10. תחילתו של נוהל זה היא ממועד פרסומו ואילך, והוא יחול לגבי כל מועמד למשרה מן המשרות עליהן חל נוהל זה, כמפורט בהוראות התחולה של הנוהל. **יודגש, כי אין באמור כדי לגרוע מהחובה הכללית להימנע מניגוד עניינים ומן הצורך לבדוק את שאלת ניגוד העניינים, ובמידת הצורך, לערוך הסדר מתאים למניעת ניגוד עניינים לכל עובד או מועמד לעבוד בשירות המדינה שהתעורר בעניינו חשש לניגוד עניינים.**

11. על האחראי במשרד להביא לידיעת כל העובדים את תוכן האמור בהודעה זו.

12. התיקון הנ"ל מצורף להודעה זו. את נוסח השאלון ניתן להוריד מאתר האינטרנט של נציבות שירות המדינה.

שמואל הולנדר
נציב שירות המדינה

תיקונים בהחלפת דפים

אסמכתא	להוציא את הדפים שכותרותיהם	להכניס את הדפים שכותרותיהם
ס/22 (פסקאות 02.441 – 02.443)	02.410 - 02.416 (דף אחד)	02.410 - 02.416 (דף אחד)
עריכה	02.442 - 02.451 (דף אחד)	-----
ס/22 (פסקה 11.955)	11.932 - 11.933 (דף אחד)	11.932 - 11.933 (דף אחד)
ס/22 (פסקה 11.963 (ג))	11.962 - 11.963 (דף אחד)	11.962 - 11.963 (דף אחד)
ס/22	-----	פרק משנה חדש 13.6 (2 דפים)